

UTLYSNING AV FOU-MEDEL FÖR UTVÄRDERING AV INFÖRANDE OCH ANVÄNDANDE AV STRENGTHS AND DIFFICULTIES QUESTIONNAIRE (SDQ) I SÖDERMALMS OCH RINKEBY-KISTA SDF

Att söka bidrag

Utvecklingsenheten vid Socialförvaltningen i Stockholms stad lyser ut 200 000 kronor för perioden 2012 för utvärdering av användandet av Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) i Södermalms och Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltningar.

Vem kan söka?

Ansökan kan göras av person med forskarexamen eller en doktorand verksam vid en svensk forskningsinstitution, högskola eller universitet. Om utvärderingen till huvudsak ska genomföras av en doktorand ska namn, titel och högskole-/ universitetstillhörighet på den forskare som kommer att fungera som handledare framgå i ansökan. Ansökan ska göras på särskild blankett som bifogas denna utlysning.

Vad är SDQ?

Strengths and Difficulties Questionnaire utvecklades under den senare delen av 1990-talet av den engelske barnpsykiatern och forskaren Robert Goodman och har vunnit stor internationell uppskattning bland forskare och kliniskt verksamma. Instrumentet är nu översatt till ett femtiotal olika språk och används i både forskning och klinisk verksamhet runt om i världen. SDQ bygger på risk- och skyddsfaktorer – styrkor och svagheter. En begränsning med SDQ är att det saknas en svensk manual vilket också kommenteras i den granskning av instrumentet som IMS/Socialstyrelsen har gjort.

Syftet med SDQ är att göra en bedömning av barns beteende och utifrån denna bedömning få en uppfattning av barns psykiska hälsa. Formuläret består av 25 frågor som tillsammans omfattar fem olika områden:

Hyperaktivitet/koncentrationsproblem, beteendeproblem, kamratrelationsproblem,

emotionella symptom samt frågor om barnets sociala styrkor. Den totala svårighetspoängen kan variera från 0-40 och bildas genom summering av alla delskalor med undantag för de sociala styrkorna. Det finns tre olika gränsvärden; 0-13 för "ej behov av uppföljning", 14-16 för gränsvärden och 17-40 för "behov av särskild uppföljning" (FHI Rapport nr A 2006:3).

SDQ-Sve finns för föräldra- och lärarskattning av 3-16 åriga barns och ungdomars psykiska hälsa, samt för självskattning av 11-16 åriga ungdomar. Uppföljningsformulär finns för samtliga versioner. Varken Södermalms SDF eller Rinkeby-Kista SDF använder lärarskattningar men har funderingar kring hur man skulle kunna implementera sådana skattningar i framtiden.

SDQ i Södermalms SDF och i Rinkeby-Kista SDF

Södermalms preventionsenhet och Rinkeby-Kistas resursenhet har tillsammans sökt och beviljats utvecklingsmedel för arbetet med Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ).

Södermalms preventionsenhet är en öppenvårdsmottagning inom Sociala avdelningen (IoF) som vänder sig till barn, ungdomar och föräldrar. Under 2008 och 2009 ingick Social omsorg (Södermalm) i ett pilotprojekt lett av IMS (numera Socialstyrelsen) för att implementera en kunskapsbaserad socialtjänst. Samarbetet med IMS ledde bland annat fram till att ett behov av ett bedömningsinstrument för uppföljning formulerades. I februari 2010 fick Rinkeby-Kista ett förtydligt uppdrag att arbeta mot en evidensbaserad praktik. Något som även där fick till följd att man började se sig om efter ett bedömningsinstrument som kunde användas i uppföljningen av insatser. Preventionsenheten på Södermalm fick hjälp av IMS att söka på marknaden efter passande bedömningsinstrument och beslutade sig för att pröva SDQ. I Rinkeby-Kista tillsattes en arbetsgrupp för att söka efter ett lämpligt bedömningsinstrument som slutligen föll för Södermalms variant och SDQ.

Implementeringen i Södermalms SDF skedde under 2009 då alla behandlare testade instrumentet. Personalen fick testa i flera provomgångar. Man märkte att det inte passade på alla barn och gör sedan dess så kallade avvikelserrapporter i de fall då det inte passar. Från och med september 2009 beslutades att använda SDQ i alla (möjliga) ärenden. Under 2010 genomfördes SDQ i 107 ärenden i Södermalms SDF. I Rinkeby-Kista testades SDQ av behandlarna under våren 2011 och de flesta var positiva, främst för att resultatet kan användas som en del av behandlingen. Från och med den 1 oktober görs SDQ nu i alla (möjliga) ärenden även på resursenheten i Rinkeby-Kista. Avvikelserrapporter skall göras på samma sätt som på Södermalm.

Syfte

Det huvudsakliga syftet och målet med att använda bedömningsinstrumentet SDQ är att ta reda på om de insatser som används fungerar. Grundfrågan är: *Gör våra insatser skillnad för barnen?* Med hjälp av SDQ vill man göra en bedömning av barnet/ungdomens beteende och utifrån denna bedömning få en uppfattning av den psykiska hälsan. Man vill på ett enkelt och strukturerat sätt kunna undersöka den psykiska hälsan före och efter insats. I förlängningen vill man också kunna fördjupa sig mer i materialet, till exempel göra jämförelser mellan stadsdelsområden eller se skillnader mellan olika grupper.

Målgrupp

Behandlare inom öppenvården som använder instrumentet och indirekt brukarna, det vill säga hur barn och ungas hälsa skattas av de själva eller deras föräldrar.

Uppdrag och inriktning för utvärderingen

Utvärderingen ska vara av karaktären *lärande utvärdering*. Det innebär att forskaren ska vara ett bollplank och löpande ge synpunkter och råd till dem som håller i genomförandet av projektet. Forskningen skall ha en framåtsyftande och utvecklingsstödande ansats. Detta innebär bland annat att forskaren till viss del kommer att fungera som en del av arbetsgruppen och aktivt ta del av den kunskap som utvecklas i arbetsgruppen.

Utvärderingens syfte och frågeställningarna

Det huvudsakliga syftet med utvärderingen är att ta reda på om SDQ fungerar som bedömningsinstrument och uppföljning i stadsdelsförvaltningarnas arbete med barn och unga. De konkreta frågeställningar som skall besvaras är följande:

- Är SDQ ett adekvat instrument för bedömning och uppföljning inom IoF's öppenvård?
- Hur fungerar gränsvärdena för uppföljningsbehov (huvudsakligen framtagna för BUP) i socialtjänstens öppenvård samt hur kan de utvecklas/anpassas för att bättre passa socialtjänstens klienter?
- Vilka problem ställs behandlaren inför när resultat av bedömning och uppföljning ska analyseras?
- Hur kan resultaten användas i verksamhetsplanering?

Frågeställningarna kan brytas ned och/eller formuleras om under utvärderingsperioden i dialog mellan forskare och stadsdelsförvaltningar för att på bästa sätt fånga det övergripande syftet med utvärderingen.

Datainsamling

Designen av utvärderingen ska vara processinriktad och kan läggas upp med en variation av olika datainsamlingsmetoder som exempelvis enkäter, intervjuer, fokusgrupper samt deltagande observationer. I den bifogade ansökan ska forskningsdesignen beskrivas i närmare detalj. Slutlig utformning av design och datainsamling ska fastställas i dialog mellan utvärderare och projektledning.

Utvärderarna ansvarar för att:

- Driva utvärderingen utifrån ovan angivna frågeställningar
- Vara en aktiv del av projektet och hjälpa till att utveckla och föra projektet framåt
- Leverera delrapporter samt slutrapport vid angivna tidpunkter
- Presentera del- och slutrapport vid halvtids-, respektive avslutningsseminarium. Efter projektidens slut ska även resultaten presenteras för uppdragsgivarna.
- Ansöka om etisk prövning om så krävs för utvärderingen

TIDPLAN OCH RAPPORTERING

Projektet löper under perioden 2012-01-01 till 2012-12-31. Arbetet med utvärderingsdesignen bör vara klar vid projektstart.

Delrapportering ska ske halvårsvis och planeras i tid för att stödja projektets arbetsgrupp i att föreslå eventuella förändringar under projektets gång. Första rapporteringstillfället är juni 2012. Vid dessa tillfällen ska utvärderarna delta vid seminarier där de presenterar delresultaten av utvärderingen och deltar i diskussioner om eventuella förändringar i projektet.

Skriftlig slutrapport för slututvärderingen ska lämnas i januari 2013.

Ansökningsperiod

Ansökningar kan göras från den 17 oktober 2011 och sista datum för ansökan är den 15 november 2011. Ansökan ska göras på särskild blankett som biläggs utlysningen.

Så behandlas din ansökan

Bedömning av ansökningar baseras på två huvudfrågor. Ansökans vetenskapliga kvalitet och relevans för stadens behov av betydelse för bedömningen. För den vetenskapliga bedömningen svarar en tvärvetenskaplig arbetsgrupp från Stockholms socialtjänstakademi. Relevansen för stadens behov bedöms av en arbetsgrupp som består av tjänstemän från socialförvaltningen.

En färdig utformad forskningsplan krävs inte för denna utlysning. Den slutgiltiga utvärderingsplanen kommer att utformas och fastställas i dialog med projektets arbetsgrupp efter att en ansökan antagits.

Bedömning av ansökningar kommer att grundas på den preliminära beskrivningen av forskningsdesign och metoder som ska bifogas ansökan. Vidare kommer bedömning av ansökningarna grundas på om utvärderarnas kompetens och tidigare arbete är relevant och kan anses bidra till det utlysta uppdraget.

Beslut

Beslut fattas av socialnämnden den 15 december 2011. Beviljade medel tilldelas under december 2011 efter rekvisition av bidragsmottagaren.

För mer information eller frågor om utlysningen:

Kontakta Anna Mattsson, enhetschef vid Socialförvaltningen i Stockholms stad, på mail: anna.elisabet.mattsson@stockholm eller tfn: 08-508 25 612